

Næringskraft og bolyst

Referat Felles oppstartsmøte i Bojersalen onsdag 10. mars 2021

Bakgrunn for hovedprogrammet - Knut Ola Vang

Noen stikkord:

- Velkommen.
- Orientering om kveldens program og bakgrunn for prosjektet.
- Det er laget et stort faktagrunnlag som fundament for satsingen. Se hjemmesiden.
- Målet er flere innbyggere, bedre økonomi, en attraktiv bostedskommune - næring og steder.
- Innbyggerorganisasjonene er en klar betingelse for å lykkes. Talerør for innbyggerne. Ambassadører. Stedets stemmer – vise mangfoldet.

Kommunestyret fattet følgende vedtak 16.12.2020:

1. Handlingsprogrammet for en treårig satsing på næringskraft og bolyst vedtas som fremlagt.
2. Bruken av midler til gjennomføring, avsatt i investeringsbudsjettet i sak 92/20, skal godkjennes av formannskapet.
3. Det søkes om kr 300 000 fra Omstillingsprogrammet til markedsføring i 2021-2022.
4. Programmet for næringskraft og bolyst må ses i nær sammenheng med arbeidet ifm. kommuneplanens arealdel.

Innspill – synspunkt A:

Vi kommer ikke utenom at skole er viktig for bolyst. Det er vi nødt til å ha med. Hvert fall for Skaugdalen.

Tilsvar fra kommunen:

Andre grupper og fora har ansvar for dette. Kommunale tjenester er ikke hovedtema i denne satsingen. Skjønner imidlertid at det er et viktig tema.

Organisasjonene presenterer seg og sine deltagere - lederne

Noen stikkord:

Stjørna kultur- og næringsforum ved Karl I. Frengen. Foreningen har eksistert i godt over 30 år. Startet egentlig med turistretta virksomhet. Nå mer «alt». Samlingspunkt. Representanter fra alle lagene. Stor betydning ved å fremstå samla.

Fevåg Aktivum ved Vibeke Røsjø. Foreningen er ca. 6 år og jobber for bolyst og vekst. Forskjønning. Holde på arbeidsplasser + infrastruktur. Vil det beste for bygda fremover.

Forum Hasselvika ved Lars K. Brevik. Starta for 20 år siden, da det skjedde flere negative ting – mista forsvaret + sivile arbeidsplasser. Starta engasjement for investeringsmidler og helsefortet. Med arbeidsplasser. Vært med i Optimist-prosjektet + erfaringer fra andre prosjekter.

Borgen bygdeutvikling på Seter - Hindrem ved Egil Mærk. Jobber for næringsutvikling og bolyst. Jobber tett opp mot næringslivet. Oppretta i 1995. Driver med gapahuker, kulturminner på Amborneset, turisme osv.

Verrabotn idrettslag ved Jens Vågen. Foreningen er 35 år. Eneste idrettslaget som har overlevd nedleggelse i Verrabotn. Idrett, men også viktig for det sosiale, 17. mai, temakvelder i bygda. Sosiale treff. Bolyst i Verrabotn – blei med i Indre Fosen kommune - positivt for bolyst.

Leksvik Vettu ved Cecilie Balvold. Forening har eksistert i 3-4 år. Vi jobber for bolyst. Initiativ fra innbyggere. Siste engasjement: Vinmonopol. Jobber med bedrifter, kulturliv, foreninger osv. Facebook-side. Mange kommer med tips. Vi prøver å finne de rette folka som kan bidra.

Skaugdalen - har en ny-etablert forening - en samling folk som ikke sier nei. Rundt 10 medlemmer. Vi vil høre fra de andre foreningene – hvordan vi i Skaugdalen kan jobbe fremover. Vi har mange tanker og mye engasjement.

Rissa etablerer en ny forening ved Roger Trøen. Vi har litt å jobbe med. Næringsforeninga i Trondheim på plass. Mange innbyggere. Det kommer nok mange innspill etter dette møtet. Bredt sammensatt gruppe. En tanke – bostedsadressen i kommunen har kanskje for mye å si. Vår utfordring til alle foreningene er slik: Vi må komme med forslag til hverandre, ikke kjempe mot hverandre.

Stadsbygd Bygdeutvikling ved Elisabeth Fættén Schei. Vi er en nystarta gruppe. Vi har fått til mye opp gjennom årene, men har nå samlet oss mer, bredt spekter. Hvordan bli mer en attraktiv plass å bo. Bli en ja-kommune. Ideer om hva som skal til på et veldig enkelt nivå. F.eks. guide til lokalmiljøet med kontaktinfo til lag og foreninger.

Vanvikan i Sentrum ved Rigmor Halsli. Liv, leven og positivitet. Jobba litt med «redning» - bli kjent med folk utenfor kommunen, fylket og Trondheim kommune. Vi jobber spesielt med hurtigbåten. Båten som er så viktig for Vanvikan. Vi må løfte kommunen sammen. Vi må tenke lenger fram og se det som blir bra. Oppfordrer til å «plage» politikerne mer.

Attraktivitet i næringsliv, steder og befolkning - Sissel Grimsrud

Noen stikkord:

- Det er 3 bærebjelker i satsingen; næringsattraktivitet – stedlig attraktivitet – bærekraftig befolkning. Det er særlig de to siste vi og dere bør jobbe med. Omstillingsprogrammet og Næringsforeningen i Trondheimregionen – avdeling Indre Fosen arbeider særlig med det førstnevnte feltet.

Les mer om satsingen i vedlagt program, som er noe justert siden forrige versjon.

www.indrefosen.kommune.no/bo-i-indre-fosen/naringskraft-og-bolyst/

Innspill fra Thomas Bergo om omstillingsprogrammet:

- Få opp aktivitet og utviklingsevne. Omstillingsprogrammet – Mange punkter Næringskraft og bolyst henger sammen med arbeidet i Omstillingsprogrammet. Vi ønsker å gjøre en felles markedsføring, for næringsliv og bosteder.
- Vi mangler arbeidskraft, særlig i industrien og delvis i helse og omsorg.

Uteromsveilederen - Lina Bråten

Noen stikkord:

- Sikre helhetlig kvalitet og utvikling av uterommene i kommunens tettsteder
- Gjøre overgangen fra plan til gjennomføring av tiltak enklere
- Et verktøy til bruk i gjennomføring av fysiske tiltak for å oppnå mer stedlig attraktivitet

Et verktøy som kan brukes i forbindelse med stedlige handlingsplaner.

Les mer ved å åpne lenken under:

www.indrefosen.kommune.no/f/p1/i15f33196-6596-4586-96a7-e2d9a11f01a6/kommunedelplan-for-tettstedsutforming.pdf

Utvikling av stedlige handlingsplaner - Knut Ola Vang

Noen stikkord:

Oppgaven dere får er todelt:

Oppgave 1 – Svare på spørsmålene i hovedprogrammet, som også ble sendt ut i informasjonsskrivet tidligere i år. Hva mener «stemmen» på deres sted?

Oppgave 2 - Gå igjennom de opplista tiltakene i deres stedlige handlingsplan – er de riktige tiltakene med, skal noen slettes, og er noen tiltak glemt?

Innspill - synspunkt B:

I forhold til planen er det ikke sagt noe om tidsperspektiv – hvor stopper det? I forhold til engasjement fra bygdene, må det bli handling.

Tilsvare fra kommunen:

- Det er satt av 3 år. Målet er å få gjennomført tiltak innen tre år. Det må være realistiske mål.
- Når det gjelder stedlig utvikling, særlig på offentlig grunn, er det formannskapet som avgjør hvor og når beløpet som er avsatt i investeringsbudsjettet skal brukes.

Innspill C:

Pengene, det er jeg er redd kan føre til en dra-kamp. Det kan bli grend mot grend for å få penger.

Kommentar D:

Det virker som det er enighet mellom partiene om boligtomter, men hvordan er det med statsforvalteren? Er det sånn at hvis det blir det boligtomter en plass, så hemmer det en annen plass sin mulighet til å få boligtomter?

Tilsvare fra kommunen:

Det tar tid å gå igjennom boligsituasjonen. Den er nyansert og komplisert – noen plasser har vi mye boligtomter, andre steder ikke. Mange aktører må i sving for at det skal bygges på ledige arealer – vi har faktisk mange byggeklare tomter, men kanskje ikke der folk ønsker å bygge. Dette handler også om penger – hvem som er klare til å bygge.

Områdeplanen for Rissa – med bolig og næring – blir klar før sommeren. Det jobbes også med kommuneplanens arealdel, med bolig- og næringsarealer for hele kommunen.

Innspill - synspunkt:

Mange boligtomter i Vanvikan, men det virker som om de står i veien for utvikling av andre og mer attraktive tomter som folk vil ha.

Innspill - synspunkt:

Det er kjapt å skyldte på fylket, men det siste året har administrasjonen altfor lang saksbehandlingstid på byggesøknader, i tillegg mangler barnehage, dette fungerer ikke nå. Vi snakker blant annet om byggeklare tomter med vann og avløp klart. Dette koster kommunen ingenting – ingen ekstra penger å gjøre noe med. Man bør finne flere ressurser internt til behandling av byggesøknadene.

Innspill -- synspunkt:

Veiledning og rådgivning fra kommunen – ting må ta kortere tid på byggesak. Dette må skje umiddelbart. Ellers mister vi innbyggere.

Innspill - synspunkt: *Dette gjelder Stadsbygd: En som leier i Stadsbygd, finner ikke hus til salgs. Dette er en påstand, men kanskje dette må tas tak i?*

Innspill - synspunkt: *Hvis man ønsker å bo litt utenom sentrum, så kommer Statsforvalteren til å si nei, fordi det er for langt unna sentrum. Det må gå an å bo mindre sentralt.*

Innspill - synspunkt: *I Sverige har de prosjekt - Lys i gamle hus. Restaurere og få i stand gamle hus. Dette er jo noe vi også kan få i gang?*

Innspill – synspunkt: Befruktnings-seminar – Fertilitet i et bygdesamfunn: Gamle folk som sitter på hus, kan bo i leiligheter – yngre krefter kan få seg hus. De eldste er nøkkelen, de kan frita eneboliger. Det er det fertilitet i et bygdesamfunn kan handle om.

Innspill – synspunkt: De som flytter hit, må få velge hvor de skal bo. Handling og respons må gå begge veier.

Kommentar E: Kommunen må løfte alle plassene – alle plassene har kvaliteter.

Kommentar F: Et poeng er at det i alle grendene vil ha mye engasjement – handling må skje, ellers drepes gnisten blant mange.

Kommentar G: Kommunen må gjøre sin del av jobben.

Generelt tilsvaer fra kommunen:

Vi er fire parter i prosessen – innbyggerforeninger, næringsaktører/drivere samt kommunens administrasjon og politikere. Alle må bidra i satsingen.

Organisasjonene oppsummerer sin forståelse av oppdraget – lederne

Noen stikkord:

Elisabeth, Stadsbygd - Det kommer til å komme mange ideer. Det må vi være forberedt på. Jeg har fått vanvittig mye omsorg i bygda når jeg vokste opp. Viktig å gi omsorg. Det gjelder både seniorer og juniorer. Det er viktig for at de unge skal komme tilbake/bli. Vi blir med i satsingen.

Rigmor, Vanvikan – Kjempeinteressant og viktig. Men det må også være noen i andre enden som tar i et tak. Vi har masse ideer og har begynt prosessen litt.

Roger, Rissa – Interessant. Vi har mye å ta tak i, organisering og konkrete ting. Prøve å tenke utenfor boksen. Vi er med.

Spørsmål: Er ikke areal og kommunale tjenester en del av dette?

Svar fra kommunen: Det er andre prosesser som tar seg av de kommunale tjenestene. Dere kan selvsagt komme med innspill når det gjelder arealrettede tiltak, men de må vurderes særskilt. Næringstiltakene tar omstillingsprogrammet og næringsforeningen seg av.

Vibeke, Fevåg – Vi deltar!

Spørsmål: Kan vi få alt som er presentert her tilsendt på epost?

Kommunen: Ja, vi sender på epost.

Kommentar: Henvendelser til kommunen – eks fra kommune – lage et eget kontor - hva har vi å tilby innen bolig og arbeidsplasser. Alle får raskt svar, ved å møte opp ved dette kontoret.

Lurt å ha et mandat fra kommunen som er vedtatt i kommunestyret, som en ramme for arbeidet.

Lars Kristian, Hasselvika – Vi er med.

Kommentar: Reklamering av Indre Fosen kommune – gjort lite av. Eks. studentgruppe fra NTNU ble overraska over den korte veien fra Trondheim til Indre Fosen. Vi må bruke folk vi har til å reklamere.

Kommunen: Det kommer et eget markedsføringsprosjekt, i regi av omstillingsprogrammet.

Cecilie, Leksvik - Vi er veldig klare. Kjør på.

Jens Kåre, Verrabotn - Vi er med. Vi må glede oss sammen over stedene som lykkes med utvikling.

Aiga, Skaugdalen - Vi er klare til å brette opp armene.

Egil, Borgen - Vi er med.

Karl Idar, Stjørna – Selvfølgelig er vi med!

Avslutning – Knut Ola Vang

Noen stikkord:

- Det blir mer info etter hvert.
- Vi bør opprette en digital gruppe slik at dere kan utveksle informasjon og gode råd.
- Foreningene kan invitere kommunen til digitale og fysiske møter for avklarende dialog.
- Lykke til med å svare på spørsmålene og justere handlingsplanene innen 15.mai.

Referent: Lina og Sissel 14.03.2021